

מסכת יבמות דף מט.

• משנה

איזהו ממזר?	
רבי עקיבא	חייבי לאוין שיש בהן קורבה
שמעון התימני	חייבי כריתות
רבי יהושע	חייבי מיתות ב"ד

- שמעון התימני... והלכה כדבריו
- רבי שמעון בן עזאי הביא ראיה לדברי ר' יהושע - מצאתי במגלת יוחסין בירושלים, וכתוב בה איש פלוני ממזר מאשת איש (חייבי מיתות)

אשתו שמתה	מותר באחותה	יבמתו שמתה	מותר באחותה
גרשה ומתה	מותר באחותה	חלץ לה ומתה	מותר באחותה
נשאת לאחר ומתה	מותר באחותה	נשאת לאחר ומתה	מותר באחותה

• גמרא

"לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו", כנף שראה אביו, לא יגלה, וסמך ליה "לא יבא ממזר בקהל ה'", אלמא מהני הוי ממזר		
רבי עקיבא לפי תנא של משנתנו	סבר לה כר' יהודה דאמר באנוסת אביו הכתוב מדבר	דהויא לה חייבי לאוין שהיא מחמת קורבה כגון אנוסת אביו ונושא חלוצתו
רבי עקיבא לפי רבי סימאי ותנא של המשנה דף מד.	סבר לה כר' יהודה באנוסת אביו הכתוב מדבר וזה דכתיב "ולא" (וי"ו מיותר)	מרבין נמי לאוין שאינן מחמת קורבה כגון מחזיר גרושתו משנשאת
רבי עקיבא לפי רבי ישבב	סבר לה כר' יהודה באנוסת אביו הכתוב מדבר וזה דכתיב "ולא" (וי"ו מיותר)	מרבין נמי חייבי עשה כגון מצרי או אדומי קודם ג' דורות, דלאו הבא מכלל עשה, עשה
שמעון התימני	סבר לה כרבנן דאמרי בשומרת יבם של אביו הכתוב מדבר	דהויא לה חייבי כריתות
רבי יהושע	אי בשומרת יבם של אביו או באנוסת אביו, לכתוב "לא יגלה כנף אביו" לחודיה, ואשמעינן דיש ממזר מחייבי כריתות לרבנן או מחייבי לאוין לר"י, וכ"ש מאשת אב דהויא בכרת ובמיתה, וא"כ "לא יקח איש את אשת אביו" למה לי למיכתב, אלא לאו ש"מ מדכתביה, הא קמ"ל דלא יבא ממזר עלה קאי, דמינה הוא דהוי ממזר, משום דחייבי מיתות הוא, ואלא יגלה כנף לא קאי, והכי קאמר, מלא יקח עד לא יגלה הוי ממזר, טפי לא הוי ממזר, ואי קשיא, כנף אביו למאי כתביה, אי בשומרת יבם לעבור עליו בשני לאוין, ואי באנוסת אביו אשמעינן דאסורה	

מסכת יבמות דף מט.

איזהו ממזר?	
רבי עקיבא אליבא דתנא של משנתינו	חייבי לאוין מחמת קורבה
רבי עקיבא אליבא דרבי סימאי	חייבי לאוין אפי' שלא מחמת קורבה (חוץ מאלמנה לכ"ג)
רבי עקיבא אליבא דרבי ישבב	חייבי לאוין, ואפי' חייבי עשה
שמעון התימני	חייבי כריתות
רבי יהושע	חייבי מיתות ב"ד

רבי יהושע	שמעון התימני	רבי עקיבא לפי רבי ישבב	רבי עקיבא לפי רבי סימאי ותנא של המשנה דף מ"ד	רבי עקיבא לפי תנא של משנתינו	
כשר	כשר	ממזר	ממזר	ממזר	אנוסת אביו לר' יהודה
כשר	כשר	ממזר	ממזר	ממזר	נושא חלוצתו
כשר	כשר	ממזר	ממזר	כשר	מחזיר גרושתו משנישאת לאחר
כשר	כשר	ממזר	ממזר	כשר	נתינה לישראל
כשר	כשר	ממזר	ממזר	כשר	עמוני שנשא בת ישראל
כשר	כשר	ממזר	כשר	כשר	מצרי או אדומי קודם ג' דורות
כשר	ממזר	ממזר	ממזר	ממזר	כל שחייבין עליו כרת בידי שמים
ממזר	ממזר	ממזר	ממזר	ממזר	כל שחייבין עליו מיתת ב"ד

אנוסת אביו [לא יגלה כנף אביו אליבא דר"י] וחלוצת אביו [לא יבנה] [דהוי אשת אחי אביו] הווי איסורים מחמת קורבה, הם חייבי לאוין בלא כרת

מחזיר גרושתו משנישאת לאחר הוי לאו שלא מחמת קורבה, וכן נתינה לישראל, וכן עמוני שנשא בת ישראל

נתינה קיימא בלא תתחתן בם, ומשבעה אומות הוא

רבי סימאי במס' כתובות - מן הכל עושה ר"ע ממזרים חוץ מאלמנה לכ"ג שעושה חללין ולא ממזרים, אלמא אפילו לאו בלא קורבה, בניה ממזרים

מצרי או אדומי קודם ג' דורות, דכתיב "דור שלישי יבא להם" ולא שני, ולא הבא מכלל עשה, עשה

מסכת יבמות דף מט:

הבא על.....	נדה	סוטה	יבמה לשוק
אביי	הכל מודים אין הולד ממזר	הכל מודים אין הולד ממזר	מסתפק אם הלכה כרב והולד ממזר או כשמואל והולד ספק ממזר
תניא נמי הכי	הכל מודים אין הולד ממזר	הכל מודים אין הולד ממזר	הכל מודים אין הולד ממזר

• אביי

הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה, שאין הולד ממזר	
נדה - משום דקידושין תפסי בה, דכתיב "ותהי נדתה עליו", ותהי לשון הויה דקדושין עליו	אע"ג דקאי בכרת (ויש בו לאו של כרת דאינו מחמת קורבה), דלר"ע (לפי התנא דף מ"ד ורבי סימאי ורבי ישבב) ולשמעון התימני הולד ממזר, הכל מודים בנדה שאין הולד ממזר
סוטה - דהא תפסי בה קידושין לאשה, דאף לאחר שזינתה לא פקעה מינה קידושיה הראשונים	אע"ג דהוי לאו דאינו משום שאר, דלר"ע (לפי התנא דף מ"ד ורבי סימאי ורבי ישבב) הולד ממזר, הכל מודים בסוטה שאין הולד ממזר

• בענין סוטה

פירש רש"י לפי הגמ' דף יא: דסוטה כאן הוי סוטה ודאי, דהיינו אשת איש שזינתה, וקיימא לן דאסורה לבעלה, דכתיב במחזיר גרושתו שאסורה לבעלה, וכתיב שם "אשר הוטמאה" לרבות סוטה שנסתרה, ופירש הגמ' דף יא: מאי נסתרה, נבעלה, ופירשו התוס' דף יא דגם סוטה שהוי ספק אם זנתה, נמי אסורה, דלחומרא עשה ספק כודאי

• תניא נמי הכי

הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה ועל שומרת יבם, שאין הולד ממזר
בענין שומרת יבם, היינו שנשאה לאחד מן השוק בלא חליצה
אע"ג דהוי לאו דאינו משום שאר, דלר"ע (לפי התנא דף מ"ד ורבי סימאי ורבי ישבב) הולד ממזר, הכל מודים בשומרת יבם לשוק שאין הולד ממזר, מדאפקיה רחמנא ללאו דידה בלשון הויה, דכתיב "לא תהיה אשת החוצה לאיש זר", בת הויה היא, והכי קאמר, "לא תהיה אשת המת", לא תתקדש אשת המת בקדושין לאיש זר, אלמא קדושין תפסי בה
והא זלא תני אביי שומרת יבם, משום דאביי מספקא ליה האי "לא תהיה לאיש זר" אי כרב דאמר מנין שאין קדושין תופסין ביבמה, דכתיב "לא תהיה...", דלא תהיה בה הויה לזר, והולד ממזר אי כשמואל דמסופק אם הפשט כרב שאין קדושין תופסין או הפשט כדפירשנו בתחילה מדאפקיה בלשון הויה, קדושין תופסין, וא"כ הולד ספק ממזר, לכן לא תני אביי דהכל מודים בשומרת יבם שאין הולד ממזר, שדלמא ממזר הוא כרב או כשמואל

מסכת יבמות דף מט:

• תני שמעון בן עזאי אומר,

מצאתי מגילת יוחסין בירושלים,	
איש פלוני ממזר מאשת איש כר' יהושע במשנתנו שאין ממזר אלא מחייבי מיתות ב"ד	וכתוב בה
משנת ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי ***	וכתוב בה
מנשה הרג את ישעיה, דאמר רבא מידן דייניה וקטליה	וכתוב בה
*** קב הוא מדה קטנה, כלומר במקומות מועטין הוא נזכר במשנה או בברייתא ונקי, בכל מקום שזכר, הלכה כמותו	

• דאמר רבא מידן דייניה וקטליה...

מנשה הרג את ישעיה, דאמר רבא מידן דייניה וקטליה	
ומה שיש ליישב עליהן...	טענות מנשה על ישעיה
כדתניא כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה, וכסבורים לראות ולא ראו, ומשה רבינו נסתכל באספקלריא המאירה, וידע שלא ראהו בפניו	משה רבך אמר "כי לא יראני האדם וחי", ואת אמרת "ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא"
משה דיבר בצבור, וישעיה דיבר ביחיד, וזמן "המצאו" עשרה ימים בין ר"ה ליוה"כ	משה רבך אמר "מי כה' אלקינו בכל קראנו אליו" ואת אמרת "דרשו ה' בהמצאו", דמשמע פעמים שאינו מצוי
(דף נ.) יש מחלוקת ר' יהודה וחכמים בפירוש של מלת "אמלא", ולחכמים "אמלא" היינו הוספת שנותיו, וא"כ ליכא סתירה דמשה נמי אמר הוספת שנותיו	משה רבך אמר "את מספר ימך אמלא", דלאו לשון תוספת אלא משלים ולא יותר, ואת אמרת " והוספתי על ימך חמש עשרה שנה
אמר ישעיה, ידענא ביה במנשה דלא מקבל תירוצא דטעמא דקראי, אלא קטיל לי, ואי אימא ליה ולא מקבל, אישויה ליה מזיד בהריגתי, דעכשוו הוא סבור להורגני בדין, מוטב שאברח מפניו, אמר שם, איבלע בארזא, אתויה לארזא ונסרוה, כי מטא נגרא להדי פומא דיסעיה, נסרוה לפומיה, ונח נפשיה, ומשום הכי איענש לנסורי פומיה משום דקרינהו לישראל "עם טמא שפתים" מדעתו, שלא צוה לו הקב"ה ולא מחמת תוכחה	

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.